

แบบฟอร์มการเขียนแบบถอดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

1. ชื่อ-สกุล ผู้เล่าเรื่อง อาจารย์โลจนา มะโนทัย คณะศิลปะและการออกแบบ

2. ชื่อ-สกุล ผู้บันทึก อาจารย์สุชีพ วรรณสูต คณะศิลปะและการออกแบบ

3. บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เล่าเรื่อง

1. ด้านงานสอน อาจารย์ประจำหมวดวิชาพื้นฐาน คณะศิลปะและการออกแบบ
2. ด้านงานวิจัย ทำงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์
3. ด้านงานสร้างสรรค์ ทำผลงานสร้างสรรค์ทัศนศิลป์ด้วยวัสดุดินเยื่อกระดาษและผลงานสื่อผสม

4. เรื่องที่เล่า

กระบวนการทำงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์เรื่อง ความไม่เสมอภาคของสตรีสะท้อนผ่านภาพลักษณ์ของนางในวรรณคดีสมัยรัตนโกสินทร์ด้วยศิลปะสื่อผสมและวัสดุดินเยื่อกระดาษ และการเผยแพร่ผลงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์

5. บริบทหรือความเป็นมาของเรื่องที่เล่า

แม้การเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานสร้างสรรค์จะเป็นตัวประเมินคุณค่าและชี้วัดเชิงคุณภาพ แต่กระบวนการทำวิจัยและงานสร้างสรรค์ ถือเป็นองค์ความรู้ที่ทำให้เกิดความประจักษ์ในเชิงคุณภาพที่สำคัญกว่าผลลัพธ์ปลายทาง เจตคติ ทักษะ และค่านิยมในสังคมไทยยังคงอยู่ภายใต้บริบทสังคมที่ปกครองแบบชายเป็นใหญ่ซึ่งได้ให้ค่าของบทบาทชายเหนือกว่า บทบาทหญิงมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำ ไม่เสมอภาค การถูกเลือกปฏิบัติ การละเมิดสิทธิสตรี และปัญหาความรุนแรงต่อสตรีมาอย่างยาวนาน การตระหนักถึงปัญหาสภาพภาพของสตรีและสิทธิสตรีนี้ได้นำไปสู่แนวความคิด และแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานศิลปะเพื่อสะท้อนถึงปัญหาดังกล่าวต่อสังคม จึงนำเรื่องราวของนางในวรรณคดี 3 นางที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหามาสะท้อนภาพสังคมไทย ได้แก่ มัทนาจากเรื่องมัทนะพาธาสะท้อนปัญหาการถูกละเมิดสิทธิสตรีและภาพ การถูกบังคับด้วยเงื่อนไขเชิงอำนาจ มโนราห์จากเรื่องสุธนคานท์สะท้อนปัญหาการตกเป็นเหยื่อความรุนแรงในเกมการเมืองของบุรุษ และกาจากเรื่องกาแก้วกลอนสะท้อนปัญหาการตกเป็นเหยื่อการประณามจากสังคม และวัฒนธรรม ความเหลื่อมล้ำไม่เท่าเทียมทางเพศในการมีคู่ครอง และทัศนคติการกดขี่ทางเพศที่กำหนดขึ้นจากสังคมที่ปกครองแบบชายเป็นใหญ่

ในด้านเทคนิคการสร้างสรรค์ ได้เลือกนำวัสดุดินเยื่อกระดาษ และสื่อผสมมาเป็นสื่อสร้างสรรค์ขึ้นเป็นผลงานในรูปแบบประติมากรรมขนาดเล็กร่วมกับวิธีการทางจิตรกรรมด้วยการใช้สีสื่ออารมณ์ของงาน มีการใช้วัสดุทางธรรมชาติอย่างหนามของต้นไผ่เขียน และวัสดุสำเร็จรูปเช่นสร้อยทองเทียมมาเป็นส่วนประกอบเพื่อให้ได้ผลงานที่สมบูรณ์ ได้ผลงานจำนวน 3 ชิ้น โดยแต่ละผลงานสามารถสื่อถึงเนื้อหา เรื่องราว และอารมณ์ความรู้สึกที่ต้องการแสดงออกได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ในเรื่องของวัสดุหลักที่ใช้สร้างสรรค์งานนั้นพบว่าดินเยื่อกระดาษเป็นวัสดุสำเร็จรูปที่สามารถขึ้นรูปงานได้อย่างรวดเร็วเพราะไม่ต้องผ่านกรรมวิธีการทำพิมพ์ การหล่อ หรือการเผา สามารถสร้างรายละเอียดที่มีความอ่อนช้อยได้ดี อีกทั้งยังสามารถระบายสี หรือนำวัสดุอื่น ๆ มาประกอบเพื่อเพิ่มอารมณ์ความรู้สึกให้กับงานได้ดี

ในด้านการเผยแพร่ผลงาน ผลงานได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงที่ปรึกษางานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจนได้คุณภาพทั้งด้านตัวผลงานสร้างสรรค์และด้านรายงานการวิจัย จนได้รับการประเมินผลงานวิจัยในระดับดีมาก มีความเหมาะสมในการเผยแพร่ผลงานวิจัยในรูปแบบการตีพิมพ์วารสาร และนำเสนอบทความวิจัยในงานประชุมวิชาการระดับชาติ และนานาชาติก่อนการเผยแพร่ผลงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์

6. วิธีการขั้นตอน หรือกระบวนการที่ทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ

- รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบทบาท และสถานภาพของสตรี รวมถึงปัญหาต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเหลื่อมล้ำ และการถูกละเมิดสิทธิของสตรีในสังคมไทยในอดีต จากเอกสาร หนังสือ บทความ เว็บไซต์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- คัดเลือกงานในวรรณคดีที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 นาง จากวรรณคดี 3 เรื่อง คือ มัทนาซึ่งสะท้อนเรื่องของการถูกละเมิดสิทธิ ลิดรอนเสรีภาพ และถูกลดทอนศักดิ์จากบุรุษที่มีอำนาจเหนือกว่า มโนราห์ซึ่งสะท้อนเรื่องสตรีที่ตกเป็นเหยื่อเกมการเมืองของบุรุษ และกาگیซึ่งสะท้อนเรื่องการตกเป็นจำเลยของสังคม และวัฒนธรรมการปกครองแบบชายเป็นใหญ่ที่กำหนดกรอบจารีตให้กับสตรี ในการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของนางในวรรณคดีทั้ง 3 เรื่อง ได้วิเคราะห์จากข้อมูลเนื้อหาในวรรณคดี และข้อมูลที่มีผู้วิจารณ์ไว้ในหนังสือ บทความ ในเว็บเพจ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทาง และเป็นแรงบันดาลใจที่พัฒนาไปสู่แนวความคิดในการทำแบบร่างเพื่อสร้างสรรค์ผลงานในแต่ละขั้นแต่ละเรื่อง
- ในขั้นตอนการสร้างแบบร่าง ได้ประมวลเรื่องของทฤษฎีทางศิลปะอันได้แก่ เรื่องขององค์ประกอบศิลป์ ทิศนาทศ ลักษณะของเส้น และสีที่สื่ออารมณ์ให้กับผลงานรวมทั้งวัสดุ และเทคนิคที่ประกอบกันขึ้นเป็นรูปทรงของผลงานแล้วจึงนำภาพร่างที่ได้ไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความเห็นชอบในแบบร่าง จากนั้นจึงเข้าสู่กระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะสื่อผสม และวัสดุดินเยื่อกระดาษอย่างเป็นระบบ จากนั้นจึงนำผลงานไปผ่านการตรวจพิจารณาจากผู้ทรงที่ปรึกษางานวิจัยเพื่อนำไปเผยแพร่ผลงานสร้างสรรค์

7. เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่ทำให้เกิดความสำเร็จ

ในการทำงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ หรือการทำงานสร้างสรรค์ ควรเลือกเรื่องราว ประเด็นปัญหาที่ตนเองถนัด หรืออยู่ในความสนใจเพื่อที่จะไม่เกิดความท้อแท้ เบื่อหน่าย และควรเลือกใช้เทคนิควิธีการที่มีความชำนาญผลงานจึงจะสำเร็จ ลุล่วงได้ด้วยดี โดยมีหลักการสำคัญคือ การใช้ความรู้สึกลงมาในการสร้างสรรค์งาน เริ่มจากสิ่งสวยงามพัฒนาไปสู่ผลงานศิลปะที่มีความงามในระดับที่ลึกซึ้งเชิงเนื้อหา การสะท้อนสังคมในเรื่องสิทธิสตรี มีความเป็นอัตลักษณ์ชาติ ความเป็นท้องถิ่นนิยมผ่านวรรณคดีไทย

8. ผู้ที่มีส่วนร่วมทำให้เกิดความสำเร็จ และบทบาทของบุคคลนั้น

- ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ พี่เลี้ยงนักวิจัย เป็นผู้ช่วยแนะนำ ให้ข้อคิด ให้แนวทางการแก้ไข ในการทำงานวิจัยทั้งในส่วนขอขั้นตอนของการสร้างสรรค์ และการเขียนงานวิจัยภาคเอกสาร
- ผู้บริหารของคณะ คอยกระตุ้นและสนับสนุนในการทำงานวิจัย
- เพื่อนร่วมงาน ช่วยให้ออกกำลังกาย ช่วยติชมผลงานในขั้นตอนของการสร้างสรรค์
- ครอบครัว มีส่วนช่วยกระตุ้น สนับสนุน และให้ออกกำลังกาย ให้ข้อแนะนำในการเขียนงานวิจัยภาคเอกสาร

9. อุปสรรคหรือปัญหาในการทำงาน และแนวทางในการแก้ปัญหา/อุปสรรคดังกล่าว

- เนื่องจากผู้เล่าเป็นอาจารย์ที่สอนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จึงมีจำนวนนักศึกษาที่ต้องรับภาระการสอน และตรวจงานจำนวนมาก ดังนั้นจึงต้องพยายามจัดสรรเวลาทั้งในช่วงปฏิบัติผลงานสร้างสรรค์ที่ต้องใช้อารมณ์ความรู้สึกอย่างต่อเนื่องในการสร้างสรรค์งาน และช่วงของการเขียนงานวิจัยภาคเอกสารที่ต้องการใช้ความคิดในการเขียนหนังสืออย่างต่อเนื่องเช่นกัน

- การเขียนงานวิจัยภาคเอกสาร บทความวิจัย มีผู้ทรงคุณวุฒิตรวจคุณภาพงาน ดังนั้นจึงอาจมีข้อเสนอแนะกลับมาให้เพิ่มเติม วิเคราะห์ข้อมูลเพิ่ม หรือเพิ่มส่วนของอ้างอิงก่อนที่จจะรับตีพิมพ์ ซึ่งผู้ที่ศึกษาศิลปะมาโดยตรงอาจไม่คุ้นเคยนัก จึงต้องมีการเผื่อเวลาและเตรียมพร้อมเพื่อรับปัญหาด้วย

10. ผลลัพธ์หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้นคือ

- ในการนำเสนอผลงานวิจัยสร้างสรรค์การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิตประจำปี 2558 (RSU National Research Conference 2015) ได้รับความสนใจจากผู้เข้าร่วมสัมมนา มีผู้แสดงความคิดเห็นซึ่งส่วนใหญ่เป็นสตรีได้ซักถาม และแสดงความคิดเห็นกับเรื่องราว เนื้อหาที่ผู้เล่าสะท้อนปัญหาสถานภาพ และปัญหาสิทธิสตรี

- ในส่วนการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ ได้ประเมินผลงานวิจัยอยู่ในระดับดีมาก มีความเหมาะสมในการเผยแพร่ผลงานวิจัยในรูปแบบการตีพิมพ์วารสาร และนำเสนอบทความวิจัยในงานประชุมวิชาการระดับชาติ และนานาชาติ สามารถเผยแพร่ผ่านสื่อโทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ และอิเล็กทรอนิกส์ มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ประโยชน์ทางด้านวิชาการ และด้านสาธารณะ ในด้านทรัพย์สินทางปัญญา งานวิจัยนี้มีความเหมาะสม และเห็นสมควรให้มีการจดสิทธิบัตร มีประเด็นเรื่องที่สามารถพัฒนางานวิจัย กล่าวคือ พัฒนาต่อกำหนดเนื้อหาที่อาจไปเชื่อมโยงกับศาสตร์สาขาอื่น

11. การเรียนรู้ของผู้เล่าเรื่องจากประสบการณ์ความสำเร็จดังกล่าว

- มาจากการได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาที่มีคุณค่าจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นที่ปรึกษางานวิจัย รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่ช่วยตรวจ และอ่าน ช่วยให้ข้อชี้แนะ ปรับปรุงการเขียนงานวิจัย และบทความวิจัย

- ได้พัฒนาทักษะในการสร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิควิธีการใช้วัสดุดินเยื่อกระดาษ และสื่อผสม ด้วยในขั้นตอนการปฏิบัติงานย่อมพบอุปสรรค และการแก้ไขปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงาน

- ได้ประโยชน์จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทำให้ได้รับความรู้ที่มากขึ้น รวมทั้งได้มีโอกาสทบทวนความรู้ในการทำงานวิจัยหลังจากจบการศึกษาในระดับปริญญาโท

12. สมรรถนะ (ความรู้ ทักษะ หรือทัศนคติ) ของผู้เล่าเรื่อง

- มีความชำนาญในเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงานด้วยวัสดุดินเยื่อกระดาษ และสื่อผสมมากขึ้น
- มีประสบการณ์ในการเขียนผลงานวิจัยสร้างสรรค์ และบทความวิจัย

13. ผลงานเชิงประจักษ์ของผู้เล่าเรื่อง คือ

ผลงานวิจัย และการนำเสนอผลงานวิจัยในการประชุมวิชาการระดับประเทศ

- นำเสนอผลงาน ในการประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี 2558 24 เมษายน 2558 ณ ห้อง Auditorium ชั้น 2 อาคารดิจิทัล มัลติมีเดีย คอมเพล็กซ์ (อาคาร 15) มหาวิทยาลัยรังสิต ในหัวข้อ ความไม่เสมอภาคของสตรีสะท้อนผ่านภาพลักษณ์ของนางในวรรณคดีสมัยรัตนโกสินทร์ด้วยศิลปะสื่อผสม และวัสดุดินเยื่อกระดาษ

●

ผลงานสร้างสรรค์ระดับนานาชาติ

- ชื่อผู้ทำผลงานโลจนา มะโนทัย 2555 Coexistence of Nature and Tecnology. (ศิลปะสื่อผสม) หอศิลป์พัฒนา มหาวิทยาลัยรังสิต ในงาน Work in progress the first International Art and Design Exhibition
- ชื่อผู้ทำผลงานโลจนา มะโนทัย 2559 Coexistence of Nature and Tecnology No. 5. (ศิลปะสื่อผสม) หอศิลป์เพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตเพาะช่าง กรุงเทพมหานคร. ในงาน 11 th International Art Festival Workshop in Thailand 2016

ผลงานสร้างสรรค์ระดับชาติ

- ชื่อผู้ทำผลงานโลจนา มะโนทัย 2553 กินรีเล่นน้ำ หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ในงาน Visual Arts Festival 2010

บทความวิจัย

- บทความวิจัยเรื่อง ความไม่เสมอภาคของสตรีสะท้อนผ่านภาพลักษณ์ของนางในวรรณคดีสมัยรัตนโกสินทร์ด้วยศิลปะสื่อผสมสะท้อนผ่านภาพลักษณ์ของนางในวรรณคดีสมัยรัตนโกสินทร์ด้วยศิลปะสื่อผสม และวัสดุดินเยื่อกระดาษ. การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี 2558

เอกสารอ้างอิง

- โลจนา มะโนทัย. (2558). ทฤษฎีสื่อ. พิมพ์ครั้งที่ 5. ปทุมธานี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต.